

FIȘA DISCIPLINEI

Anul universitar 2024-2025

Anul de studiu III / Semestrul I

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia
1.2. Facultatea	Istorie, Litere și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Istorie, Arheologie și Patrimoniu
1.4. Domeniul de studii	Istorie
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/calificari COR/grupă de bază ESCO*	ISTORIE/istoric (COR 263302), istoriograf (COR 263303), politolog (COR 263304)/ Cod calificare conform ESCO: 2633 – Philosophers, historians and political scientists; 2422 – Political advisers/ Acces în ciclul de masterat

* conform Planului de învățământ

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Fenomenul Indoeuropenizării			2.2. Cod disciplină	L3105B		
2.3. Titularul activității de curs	Prof. univ. dr. Cristian Ioan Popa						
2.4. Titularul activității de seminar / laborator	Drd. Sebastian David						
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	I	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, Op – opțională, F – facultativă)	Op

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					8
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					8
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					8
d. Tutoriat					4
e. Examinări					2
f. Alte activități universitare (vizite de studiu, consultații proiecte, etc.)					3

3.7 Total ore studiu individual (a+b+c)	33
3.8 Total ore activități universitare (d+e+f+3.4)	42
3.9 Total ore pe semestru (3.7+3.8)	75
3.10 Numărul de credite**	3

* 1 credit = 25 ore

**Se recomandă ca 3.7 să fie mai mare sau egal cu 3.8

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Introducere în istoria antică a României
4.2. de competențe	-se vor trece competențe anterioare (furnizate de disciplinele specificate la 4.1.) necesare studentului pentru un parcurs optim al disciplinei pentru care se elaborează fișa. -cele specificate la punctele 4.1. și 4.2. pot constitui baza unei evaluări inițiale cu caracter formativ dată studenților la primele întâlniri pentru a se evalua nivelul de pregătire cu care aceștia vin în întâmpinarea disciplinei în scopul adaptării demersului didactic. -în cazul în care se folosește evaluarea inițială, aceasta nu poate constitui pondere din nota finală a disciplinei. -în cazul în care se organizează evaluarea inițială, demersurile aferente trebuie prevăzute adecvat în secțiunile 8 și 10.

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Sală dotată cu videoproiector
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	Sală dotată cu videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe/rezultate ale învățării	Utilizarea adecvată a bazelor metodologiei cercetării arheologice teoretice (principiile analogiei, tipologiei, cronologiei, stratigrafiei) și practice, de teren. Dobândirea unor reprezentări adecvate (terminologice, cronologice și spațiale) despre epoca cuprului și epoca bronzului în spațiul european. Dezvoltarea interesului pentru arheologia preistorică.
Competențe transversale	1. Utilizarea cunoștințelor de bază ale cel puțin unei alte științe sociale sau umaniste sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe. 2. Explicarea noțiunilor și metodelor unei alte științe sociale sau umaniste sau ale unei discipline de graniță între istorie și alte științe socio-umane.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cunoașterea principalelor grupuri culturale și culturi care au evoluat în perioada Epocii bronzului. Posibilitatea reconstituirii societății Epocii bronzului și a mutațiilor etno-culturale. Aprofundarea cunoștințelor cu privire la așa numitul proces al indoeuropenizării.
7.2 Obiectivele specifice	Formarea unor deprinderi de analiză și interpretare a datelor istorice.

8. Conținuturi*

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Introducere în problema indoeuropeană	Expunerea, conversația, explicația	1 oră
2. Aspecte metodologice	Expunerea, conversația, explicația	1 oră
3. Populațiile indoeuropene și limba lor	Expunerea, conversația, explicația	1 oră
4. Primii indoeuropeni	Expunerea, conversația, explicația	1 oră
5. Prezențe nord-pontice (stepice) pe teritoriul României la sfârșitul eneoliticului	Expunerea, conversația, explicația	1 oră
6. Privire generală asupra eneoliticului în spațiul carpato-dunărean	Expunerea, conversația, explicația	1 oră
7. De la Eneoliticul final (perioada de tranziție) la bronzul târziu	Expunerea, conversația, explicația	1 oră

Bibliografie generală obligatorie

- M. Gimbutas, *Civilizație și cultură*, București, 1989.
- M. Petrescu-Dîmbovița, Al. Vulpe (Coord.), *Istoria românilor. Vol. I. Moștenirea timpurilor îndepărtate*, București, 2001.
- I. Andrițoiu, *Fenomenul Indoeuropenizării*, Alba Iulia, 2001.
- Vi. Dumitrescu, *Câteva observații în legătură cu prima migrație a triburilor stepelor nord-pontice la apus de Prut*, în *Pontica*, 13, 1980, p. 23-31.
- Florin Gogâltan, *Transilvania și spațiul nord-pontic. Relații interculturale între sfârșitul epocii cuprului și începutul epocii bronzului (cca. 3500-2500 a. Chr.)*, în *Terra Sebus*, 5, 2013, p. 31-76.
- Florin Gogâltan, Ana Ignat, *Transilvania și spațiul nord-pontic. Primele contacte (cca 4500-3500 a. Chr.)*, în *Tyragetia*, s.n., vol. V, nr. 1, 2011, p. 7-38.
- S. Morintz, *Contribuții arheologice la istoria tracilor timpurii*, I, București, 1978.
- M. Petrescu-Dîmbovița, *Depozitele de bronzuri din România*, București, 1977.
- H. Ciugudean, *Epoca timpurie a bronzului în centrul și sud-vestul Transilvaniei*, Bibliotheca Thracologica, XIII, București, 1996.
- S. Morintz, P. Roman, *Über die Übergangsperiode vom Äneolithikum zur Bronzezeit in Rumänien*, în *Symposium über die entstehung und chronologie der Badener Kultur*, Bratislava, 1973, p. 272-276.
- H. Müller-Karpe, *Handbuch der Vorgeschichte, III. Kupferzeit*, München, 1974.
- H. Müller-Karpe, *Handbuch der Vorgeschichte, IV. Bronzezeit*, München, 1980.
- A. Koško (Ed.), *Nomadism and Pastoralism in the Circle of Baltic-Pontic early Agrarian Cultures: 5000-1650 BC*, în *Baltic-Pontic Studies*, 2, 1994, Poznań, 1995.
- B. Hänsel, J. Machnik (Hrsg.), *Das Karpatenbecken und die osteuropäische Steppe. Nomadenbewegungen und Kulturaustausch in den vorchristlichen Metallzeiten (4000-500 v. Chr.)*, în *Südosteuropa-Schriften*, 20, PAS, 12, München, Rahden/Westf., 1998.
- B. Govedarica, *Zepterträger – Herrscher der Steppen. Die frühen Ockergräber des älteren Äneolithikums im karpatenbalkanischen Gebiet und im Steppenraum Südost- und Osteuropas*, Mainz, 2004.
- Nikolaus G. O. Boroffka, *Die Wietenberg-Kultur. Ein Beitrag zu Erforschung der Bronzezeit in Südoesteuropa*. Teil 1-2, Bonn, 1994.
- S. Morintz, *Contribuții arheologice la istoria tracilor timpurii*, I, București, 1978.
- A. Koško (Ed.), *Nomadism and Pastoralism in the Circle of Baltic-Pontic early Agrarian Cultures: 5000-1650 BC*, în *Baltic-Pontic Studies*, 2, 1994, Poznań, 1995.
- B. Hänsel, J. Machnik (Hrsg.), *Das Karpatenbecken und die osteuropäische Steppe. Nomadenbewegungen und Kulturaustausch in den vorchristlichen Metallzeiten (4000-500 v. Chr.)*, în *Südosteuropa-Schriften*, 20, PAS, 12, München, Rahden/Westf., 1998.
- B. Govedarica, *Zepterträger – Herrscher der Steppen. Die frühen Ockergräber des älteren Äneolithikums im karpatenbalkanischen Gebiet und im Steppenraum Südost- und Osteuropas*, Mainz, 2004.

8.2. Seminar-laborator		
1. Introducere în problema indoeuropeană	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
2. Aspecte metodologice	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
3. Populațiile indoeuropene și limba lor	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
4. Primii indoeuropeni	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
5. Prezențe nord-pontice (stepice) pe teritoriul României la sfârșitul eneoliticului	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
6. Privire generală asupra eneoliticului în spațiul carpato-dunărean	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
7. Eneoliticul final (perioada de tranziție)	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
8. Epoca bronzului. I. Perioada timpurie	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
9. Epoca bronzului. II. Perioada mijlocie (I)	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
10. Epoca bronzului. II. Perioada mijlocie (II)	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
11. Bronzul târziu (I)	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
12. Bronzul târziu (II)	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
13. Bronzul târziu (III)	Conversația euristică, demonstrația, problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	2 ore
14. Bronzul târziu (IV)	Conversația euristică, demonstrația,	2 ore

	problematizarea, învățare prin descoperire, brainstorming.	
--	--	--

Bibliografie

- M. Gimbutas, *Civilizație și cultură*, București, 1989.
- M. Petrescu-Dîmbovița, Al. Vulpe (Coord.), *Istoria românilor. Vol. I. Moștenirea timpurilor îndepărtate*, București, 2001.
- I. Andrițoiu, *Fenomenul Indoeuropenizării*, Alba Iulia, 2001.
- Vl. Dumitrescu, *Câteva observații în legătură cu prima migrație a triburilor stepelor nord-pontice la apus de Prut*, în *Pontica*, 13, 1980, p. 23-31.
- Florin Gogâltan, *Transilvania și spațiul nord-pontic. Relații interculturale între sfârșitul epocii cuprului și începutul epocii bronzului (cca. 3500-2500 a. Chr.)*, în *Terra Sebus*, 5, 2013, p. 31-76.
- Florin Gogâltan, Ana Ignat, *Transilvania și spațiul nord-pontic. Primele contacte (cca 4500-3500 a. Chr.)*, în *Tyrageția*, s.n., vol. V, nr. 1, 2011, p. 7-38.
- S. Morintz, *Contribuții arheologice la istoria tracilor timpurii*, I, București, 1978.
- M. Petrescu-Dîmbovița, *Depozitele de bronzuri din România*, București, 1977.
- H. Ciugudean, *Epoca timpurie a bronzului în centrul și sud-vestul Transilvaniei*, Bibliotheca Thracologica, XIII, București, 1996.
- S. Morintz, P. Roman, *Über die Übergangsperiode vom Äneolithikum zur Bronzezeit in Rumänien*, în *Symposium über die entstehung und chronologie der Badener Kultur*, Bratislava, 1973, p. 272-276.
- H. Müller-Karpe, *Handbuch der Vorgeschichte, III. Kupferzeit*, München, 1974.
- H. Müller-Karpe, *Handbuch der Vorgeschichte, IV. Bronzezeit*, München, 1980.
- A. Koško (Ed.), *Nomadism and Pastoralism in the Circle of Baltic-Pontic early Agrarian Cultures: 5000-1650 BC*, în *Baltic-Pontic Studies*, 2, 1994, Poznań, 1995.
- B. Hänsel, J. Machnik (Hrsg.), *Das Karpatenbecken und die osteuropäische Steppe. Nomadenbewegungen und Kulturaustausch in den vorchristlichen Metallzeiten (4000-500 v. Chr.)*, în *Südosteuropa-Schriften*, 20, PAS, 12, München, Rahden/Westf., 1998.
- B. Govedarica, *Zepferträger – Herrscher der Steppen. Die frühen Ockergräber des älteren Äneolithikums im karpatenbalkanischen Gebiet und im Steppenraum Südost- und Osteuropas*, Mainz, 2004.
- Nikolaus G. O. Boroffka, *Die Wietenberg-Kultur. Ein Beitrag zu Erforschung der Bronzezeit in Südoesteuropa*. Teil 1-2, Bonn, 1994.
- S. Morintz, *Contribuții arheologice la istoria tracilor timpurii*, I, București, 1978.
- A. Koško (Ed.), *Nomadism and Pastoralism in the Circle of Baltic-Pontic early Agrarian Cultures: 5000-1650 BC*, în *Baltic-Pontic Studies*, 2, 1994, Poznań, 1995.
- B. Hänsel, J. Machnik (Hrsg.), *Das Karpatenbecken und die osteuropäische Steppe. Nomadenbewegungen und Kulturaustausch in den vorchristlichen Metallzeiten (4000-500 v. Chr.)*, în *Südosteuropa-Schriften*, 20, PAS, 12, München, Rahden/Westf., 1998.
- B. Govedarica, *Zepferträger – Herrscher der Steppen. Die frühen Ockergräber des älteren Äneolithikums im karpatenbalkanischen Gebiet und im Steppenraum Südost- und Osteuropas*, Mainz, 2004.

* teme de curs și seminar/laborator trebuie să acopere în întregime obiectivele specifice formulate la secțiunea 7.2.

* teme abordate la curs și cele de la seminar pot fi proiectate atât în relație de complementaritate, cât și/sau în relație de aprofundare a tematicii.

* este recomandabil ca elaborarea fișei disciplinei să fie făcută în echipă de către titularul de curs și cel de seminar/laborator, eventual de către toți titularii aceleiași discipline, acolo unde mai multe persoane predau aceeași disciplină.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei se armonizează cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, printr-o pregătire de specialitate a studentului în problemele celei de-a doua epoci a fierului.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea adecvată a conținuturilor	Orală: conversație și expunere liberă	70%
10.5 Seminar/laborator	Parcurgerea bibliografiei	Practică: referat	30%
10.6 Standard minim de performanță: pentru promovarea disciplinei este necesară obținerea notei 5. Demonstrarea competențelor în: însușirea principalelor caracteristici care au definit lumea indo-europeană a Antichității.			

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

11.09.2024

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

17.09.2024